

Ephemera vulgata-

Artikkel av Pål Andersen

EPHEMERA VULGATA. Navnet alene oser av mystikk, vitalitet og størrelse... Selve manifestasjonen av det perfekte i guds skaperevne.....

Fanken, så ramla jeg over på kvasifilosofi før første linja var fullført. Ikke rart, for dette er virkelig for oss fiskere det ultimate vesen for timer med uanstendig glede (og til tider enorm

frustrasjon). Dette vevre vesen som virkelig lever sin dag som om den skulle være den siste... Hvilket det også er. Dans, parring, fødsel og død, tilsynelatende KUN for å gi mat til fisk og fugl, og selvfølgelig, glede en fortapt fiskersjel.

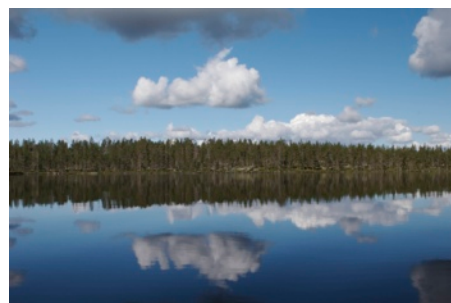
Meget har vært skrevet om denne enkle sjel tidligere, og jeg ønsker på ingen måte å foreta lange entomologiske utredninger.....

Derimot er det et ønske om å inspirere og kanskje

komme med et og annet tips som "driver" meg til nok en omtale om vår nest største døgnflue (E. danica er den største, og er "storebroren" til E. vulgata).

En så stor døgnflue som vulgata har en litt annen "livssyklus" enn mindre arter. Nymfene lever et ekstra år (noen 2) før de klekker, og det er ikke like massive klekkinger hvert år. Den eneste regelen for de virkelige massive klekkingene, er at det ikke finnes noe regel...

Når det gjelder utbredelse, så er det i hovedsak Buskerud, Oppland og SÆRLIG Hedemark som vulgata klekker i virkelig store mengder.

Næringsrike vann under tregrensa trekkes frem spesielt. Vannkvaliteten (pH) er av stor betydning, det samme gjelder større områder i vanna med dybde fra 0-4 meter. Jo større og grunnere vanna er, jo mere vulgata er det (med modifikasjoner angående bunnforhold etc.). Vulgata KAN klekke i elver, da i større vassdrag med stor rolige kulper med forhold som "simulerer" innsjø. Danica derimot klekker i elv.-

Vulgata finnes flere steder utenom det sentrale østlandet, dog ikke i så store konsentrasjoner. Tregrensa endrer seg også ut ifra geografi. Hver enkelt fisker "henvises" til å undersøke sitt "område" om vulgata er tilstedeværende. Nordover finnes også vulgata flere steder. En så stor døgnflue kan man ikke unngå å se, og selv uten kunnskaper om disse insekter forstår man hva en vulgata er når man ser den... Insektenes egen seilregatta er vel dekkende...

Som nevnt har vulgata en livssyklus som innebærer fra egg til nymfe (nymfestadiet er variabelt, men 2 år for vulgata er ikke uvanlig), til voksent insekt, og spinner/eggleggende (død/spent spinner). Nymfen lever gjerne i bunnsedimentet av vannsystemet frem til den er "klekkeklar" (tilhører "klanen" av gravende døgnfluer). Dvs. at nymfene er stort sett lett tilgjengelig for fisken når den "sprenger" seg vei gjennom mudder og annet "bunnslam" (les; minivulkan :)

og svømmer med buktende bevegelser mot overflaten for å bli liggende i vannfilmen mens den kjemper seg ut av nymfeskallet og klekker til et voksent insekt og som med vinglete flyging prøver å nå bredden av vanna. Ofte er det når store mengder nymfer prøver å nå vannflata samtidig at fisken går bananas.

Vanlig høytid for klekking er fra 0930 til 1400 på dagen. Når det gjelder årstid, er 10 juni til 20 juli det mest "normale". Klekkingene starter i de lavest liggende vann først (ca. 14 grader) og fortsetter i perioden høyre og høyere over havet. (JADA, variasjoner her å :). Etter "merkelige" somre som feks. fjorårets, ble vulgata observert fra juni til september ?! dog aldri i stort nok antall til at fisken i det hele tatt brydd seg om de.. Det var så få av gangen som klekket at selv ikke linerla gadd å bruke tid på å plukke dem..

Etter en tid som offer for en haug andre predator på land, starter "spinnerdansen/ parringsdansen" i kveldstimer med lav sol og skumring. Egglegging foregår umiddelbart etter paring. Såkalt "spinnerfall", altså døende, døde og eller eggleggende døgnfluer kan påtreffes hele påfølgende døgn etter paringsdans.

Alle disse "stadiene" er spredd ut over tid, geografi (selv innefor samme vannsystem), osv. Dette er naturens måte å sikre artens overlevelse på. Omtrent alt av naturens insektsspisende predatorer går til angrep på dette forsvarsløse insektet, og det rett og slett et mirakel at i det hele tatt noen overlever.. Det er her beskyttelse i antall kommer inn.

I starten på massive klekkinger er fisken ofte "blendet" av antallet insekter, og fiskerens påfunn er ofte frustrerende fånyttet når det gjelder å lure fisken til å ta akkurat vårt agn. Når i tillegg disse klekkingene ofte faller sammen med mange andre arters klekkinger (eks. stor og liten myrdøgnflue, dvs. marginata og vespertina, samt diverse arter vårfluer mm.) sier det seg selv at det er mye mat for fisken. Vakformen er helt spesiell for disse klekkingene, flere fisk går ofte sammen og ser mest ut som hval som "vrir" seg i vannflata uten å helt bryte filmen. Her har fluefiskeren sin store utfordring.. Ikke bare med fluevalg og teknikk, men også å få fisken til "å se" våre fluer. Det skal forøvrig veldig mange vulgata til på vannflata til før fisken går av en marginata/vespentina klekking. Disse døgnfluene er mye mindre, men i enormt antall. Ut over i klekkingen, eller hvis været slår om slik at vulgataen ikke klarer å lette, da starter sportsfiskerens store høydepunkt for sesongen. Fisken begynner da å plukke de voksne insektene som står på vannet, og ofte er det i disse periodene de største fiskene i et vannsystem viser seg. Spesielt gjelder dette ørret og harr, men også sik og røye (samt alt annet av insektspisende fisk) har gode tider. Jeg har til og med sett gjedde ta voksne vulgata !?

I starten på disse klekkingene er det en fordel å bruke "hele spektret" av teknikker for å ha en skikkelig tjangs på godt fiske. Et saktesynt/intermediate snøre med 1 1/2 til 2 ganger stanglengdens fortom, gjerne med 0.18 spiss, og en opphenger (eller 2) 50 cm fra endeflua. Gjerne en liten superpuppe med påfuglkropp el. da denne har som funksjon å

imitere de mindre arter døgnfluer og/ eller vårfluer som klekker samtidig. Påfallende ofte tar fisken nettopp denne "andre" imitasjonen. Som endeflue kan man med fordel kombinere/bytte på med volumiøse klekkere og slankere og "enkler" standardnymfer i diverse jordfarger.. Størrelse er ofte langskaftet krok 8. Mange ganger blir nymfene veldig mørk(e) brunoliven rett før de skal klekke.

Fordelen med intermediate og klekker som imitasjon er åpenbart at man kan fisk klekkeren som tørrflue/klekker i

begynnelsen av kastet, for å så trekke den under vann hvor den imiterer en døgnflue som ikke har rukket opp til vannflata før den har begynt å klekke, for og så imitere en klekkende døgnflue som stiger i vannet etterhvert som kastet nærmer seg fiskeren. Flytesnøret ligger i beredskap hvis fisken går over til "tørre" fluer. (Eller spinnerne).

Selve teknikken er for såvidt lik ved bruk av klekker og nymfe: man legger ut kastet og lar det ligge noen sekunder før et rolig og variert inntrekk starter. Vulgatan er ingen svømmer og beveger seg sakte i vannet.

Er klekkingen skikkelig igang, og det feks. begynner å blåse og/eller regne, vil døgnfluene ha problemer med å lette. Ofte er det i disse periodene tørrflua kommer til sin rett. Vulgata

er lett å imitere under forhold med vind og bølger, og ofte vil fisken vake voldsomt når den tar ekte insekter. Her slipper man unna med alt fra Muddlere (streamer) som fettes inn til de mest superrealistiske imitasjoner. Jo mere bølger det er, desto viktigere er det at flua "rir" høyt på vannet. Ofte er "gamle" tradisjonelle store bustefluer det aller beste. Hvis det er "blankt" vann og fisken tar voksne insekter, har jeg funnet klinkhammere i diverse farger som helt overlegne. Klinkhammer kan imitere både klekker, voksen og egglegger.. Husk en ting hvis man fisker tørt på stille/blankt vann: Man rekker fint å si "jassådugaddåtafluami" SAKTE. . . Tilslaget har ellers lett for å komme for tidlig. LYKKE TIL :)

Et google søk skulle gi mengder av info, bindeteknikker osv.